

GROW gyakran használt kifejezések szószedete

Kifejezés	Meghatározás
„A” rétegszint	Termőtalajréteg, amely szerves és ásványi anyagok keverékéből áll, és általában tele van élőlényekkel. A jó termőtalaj ideális növények termesztésére.
„A” rétegszint	Termőtalajréteg, amely szerves és ásványi anyagok keverékéből áll, és általában tele van élőlényekkel. A jó termőtalaj ideális növények termesztésére.
„B” rétegszint	Általában altalajnak nevezett talajréteg; elsősorban ásványi talaj, de kémiai és fizikai mállás során sokkal jobban lebomlik, mint az alatta lévő kőzetek.
„C” rétegszint	Azon talajréteg, amely az alapkőzetre utal. Bár kissé már felaprózódott, de még mindig nagyon sziklás.
„O” rétegszintek	Magas szervesanyag-tartalmú, jellemzően erdei területen található talajrétegek. Három szerves réteg különíthető el: az egyik levelekkel, fenyőtűkkel és gallyakkal (Oi); alatta a részben lebomlott réteg (Oe); és az alatt a nagyon sötét színű, jól lebomlott humuszréteg (Oa).
„R” rétegszint	A talaj alján szilárd alapkőzetet alkotó, kézzel nem mozdítható, nagy sziklákból álló réteg.
A dolgok internete (Internet of Things)	A dolgok internete kiterjeszti az internet világát az olyan szokásos eszközökre túlra, mint például az asztali számítógépek, laptopok és okostelefonok. Ezt úgy érik el, hogy „intelligens” technológiát építenek hagyományosan „buta” tárgyakba, és ezzel tárgyak felhőalapú hálózatát hozzák létre körülöttünk. Ilyen például, hogy mobiltelefonon keresztül felkapcsolható a világítás vagy elindítható a fűtés.
A talaj állaga	Három ásványi részecskeméret relatív mennyiségére utal: homok (a legnagyobb), iszap és agyag (a legkisebb).
Abszolút térfogati víztartalom	A talajban lévő víz mennyisége térfogatban mérve.
Adatminőség	Az adatok pontosságának és felhasználhatóságának mértéke; a sikeres vizsgálatokhoz elengedhetetlenek a kiváló minőségű adatok. A fő szakaszok, ahol befolyásolhatjuk a kutatási folyamat objektivitását az adatgyűjtés – a tényleges mérések és megfigyelések – és az adatrögzítés – méréseinket jegyzetfüzetbe vagy adatlapra írjuk le és/vagy

Kifejezés	Meghatározás
	számítógépbe gépeljük.
Aggregátum	Olyan talajrészecskék csoportosulásai, amelyek erősebben kötődnek egymáshoz, mint a szomszédos részecskékhez. Az aggregátumok közötti tér pórusos teret biztosít a levegő és a víz megtartásához és cseréjéhez.
Agrárerdészet	Minden olyan növénytermesztési gyakorlatra használt gyűjtőnév, ahol a fő összetevő a fák (a hagyományos erdőket kivéve), ideértve az élelmiszererdőket és erdei kerteket, ahol a különböző gyümölcsfákat más ehető növényekkel és cserjékkel kombinálva hagyományosabb gyümölcsös-szerű ültetvényeket hoznak létre.
Agroökológia	A mezőgazdaság ökoszisztéma-központú megközelítése, amely ökológiai fogalmakat és elveket alkalmaz az élelmiszer-előállításban. Célja a negatív környezeti hatások minimalizálása, és az egész ökoszisztéma működésének, sokszínűségének és ellenállóképességének a javítása.
Agyag	A talaj legkisebb szemcseméretű alkotóeleme. Az agyag már kémiai málláson esett át, ami megváltoztatta fizikai és kémiai összetételét, így másodlagos anyagként ismert. Az agyagszemcsék mérete 0,002 mm-nél kisebb.
Alapkőzet	A talaj alatt található kőzetanyag. Ez az elmállott anyag alkotja a talaj ásványi részecskéit.
Álélősködők	Más növényeken ártalmatlanul megtelepedő növények, amelyek nem gyökereznek a talajba; például broméliák és egyes orchideák.
Aljnövényzet	Az erdő fő lombkoronája alatt növekvő cserjék és növények.
Alkotóműhely	Olyan munkaterület, ahol a közös érdeklődésű emberek, például a gyártás, a technológia, a tudomány vagy a művészet iránt rajongók találkozhatnak, hogy projekten dolgozzanak, valami újat hozzanak létre, tanuljanak és együttműködjenek. Az ilyen hely fablab vagy hackerspace néven is ismert az ott végzett munka témájától függően.
Állandó hervadáspon (PWP) vagy hervadáspon (WP)	A talajnedvesség minimális szintje, amelyre a növénynek a hervadás megakadályozása érdekében szüksége van.
Ammonifikáció	Az a folyamat, amikor a talajbaktériumok vagy gombák a szerves anyagban tárolt nitrogént ammóniummá alakítják vissza.
Ammónium (NH ₄)	A hidrogénnel kémiaiilag egyesült nitrogén olyan formája, amely gyakori az oxigénszegény vagy alacsony pH-értékű talajokban, de a legtöbb haszonnövény számára mérgezőbb, mint a nitrát.

Kifejezés	Meghatározás
Antroposzféra	Az antroposzféra az ember által emberi használat, tevékenységek vagy élőhely céljából létrehozott vagy módosított környezet.
Avar	A bomlás korai szakaszában lévő növényekből származó anyagok, ahol még mindig könnyen felismerhető a növényi eredet, mint például a földre hullott levelek.
Az evapotranszspiráció potenciális mennyisége (PET)	Az a vízmennyiség, amelyet elpárologtathatnánk vagy leadhatnánk, ha korlátlan mennyiségű víz állna rendelkezésünkre. A PET mértékét a napsugárzás (hő) és a szélsébség határozza meg.
Biodiverzitás	Az élet sokszínűsége, amely sokféleképpen mérhető, így például mérhető genetikai sokszínűség, illetve a fajok és az ökoszisztémák sokszínűsége.
Biom	A növény- és állatvilág nagy méretű, természetben előforduló közössége, amely valamilyen főbb élőhelyet, például az erdőt vagy tundrát népesíti be.
Biorégió	Viszonylag nagy földterület (régió), amelyet a természetes környezet, nem pedig az emberi környezet jellemzői határoznak meg.
Bioszféra	A bolygó azon rétege, ahol létezik élet, más néven az ökoszféra.
Bióta	Egy adott területen egy adott időpontban megtalálható összes élőlény (állatok, növények, gombák és mikrobák).
Bomlás	A szerves anyag rothadási vagy lebomlási folyamata. A bomlás során a komplex szerves anyagból egyszerűbb anyagok vagy alapelemek keletkeznek. A baktériumok és a gombák fontos szerepet játszanak a bomlásban.
Calcisolok	Kalcium-karbonátban gazdag kőzetekből (pl. mészkő, kréta) kialakult talajok, amelyek különösen száraz évszakokkal rendelkező régiókban, valamint olyan száraz területeken fordulnak elő, ahol a karbonátban gazdag talajvíz a felszín közelébe jut.
Cambisolok	Ezt a talajfajtát gyakran barnatalajnak nevezik, és leginkább az Európa 12%-át kitevő óceáni éghajlati övben található. Mivel kedvező az aggregátumszerkezete és magas a málló ásványianyag-tartalma, a terep és az éghajlat adottságait figyelembe véve általában mezőgazdasági használatra alkalmas.
Csernozjom	Vastag, fekete színű, szerves anyagban gazdag felszíni réteggel rendelkező talaj.

Kifejezés	Meghatározás
Dielektrikum	Elektromos mező hatására polarizálódni képes anyag. A töltések nem folynak át az anyagon (mint a vezetőkben), hanem csak elmozdulnak az átlagos egyensúlyukból és polarizációt okoznak.
Dielektromos állandó	Az elektromágnesességben a dielektromos állandó az anyag elektromos mezőnek ellenálló képességének a mértékét fejezi ki. Egy töltés több elektromos áramot fog eredményezni alacsony dielektromos állandójú közegben, mint ott, ahol ez az érték magas.
Dielektromos állandó (relatív elektromos állandó)	A dielektromos anyag és a vákuum elektromos állandójának az aránya.
Digitális magassági modell (DEM)	A Föld felszínének háromdimenziós, a magassági adatokból számítógéppel generált ábrázolása.
E rétegszint	Általában azt a kilúgozott rétegszintet jelöli, amelyből számottevően kimosódott az agyag, vas és alumínium-oxidok, és amely homok- és iszap részecskeméretű ellenálló ásványi anyagok, például kvarc koncentrációját hagyja maga után. Ezek csak az idősebb, fejlett talajokban vannak jelen, és általában az A és a B rétegszint között fordulnak elő.
Elektromos ellenállás	Annak mérése szolgál, hogy egy anyag miként csökkenti a rajta átmenő áramot. A csövekben áramló víz analógiáját használva, az ellenállás akkor nagyobb, ha a cső vékonyabb, ahol a vízáram jelentősen csökken a nagyobb csövekhez képest.
Erdőirtás	Az erdő teljes kivágása.
Erózió	A talaj víz vagy szél által okozott eróziója természetes folyamat, amely során a talajrészecskék leválnak a talajról, és a szél elfújja vagy a víz elmosza őket. Az eróziót súlyosbíthatják a szélsőséges időjárási események, a helytelen földgazdálkodás vagy mindkettő. Az erózió miatti talajvesztés súlyosan károsíthatja a talaj minőségét.
Evapotranszspiráció	A folyékony halmazállapotú víz földről és növényekből együttesen, közvetlen párologtatás útján a legkörbe történő mozgása, amely gáz halmazállapotra váltással jár.
FAO	Az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (Food and Agriculture Organisation).
Felületi szigetelés	A talaj felületének nem áteresztő anyagokkal történő bevonása, amely megakadályozza, hogy a talaj vizet vegyen fel. Ez elsősorban a városfejlesztés, például új lakó-, kiskereskedelmi vagy ipari fejlesztés, valamint új közlekedési kapcsolatok létrehozásának eredményeként történik.

Kifejezés	Meghatározás
Felvehető víz	A növény által felvehető víz mennyisége, amely a talajban szántóföldi kapacitáson tárolt vízmennyiség és az állandó hervadásponton a talajban maradó vízmennyiség különbsége.
Fenntartható fejlesztési célok (SDG-k)	Az ENSZ által megfogalmazott 17 célkitűzés a globális kihívások kezelésére, ideértve a szegénységet, az egyenlőtlenséget, az éghajlatváltozást, a természetes környezet romlását, a jólétet, valamint a békét és az igazságosságot.
Földfelszíni valóság	Meghatározott helyekről közvetlen megfigyelésekkel és mérésekkel gyűjtött, nem pedig távoli műholdas adatokból következtetéssel levont információ. Az lehetővé teszi a műholdakról származó képadatok összekapcsolását a földfelszínen lévő tényleges jellemzőkkel és változókkal.
Földmegfigyelés (EO)	Információgyűjtés a Föld fizikai, kémiai és biológiai rendszereiről. A természetes és az épített környezet állapotának és változásainak figyelésére és annak állapota értékelésére szolgál.
Foszfor (P)	Bőségesen rendelkezésre álló nemfémes elem, amely egyben fontos növényi tápanyag. Szennyező anyag is lehet.
Fotoszintézis	Az a folyamat, amely során a növények a fényenergiát felhasználva a vizet és a szén-dioxidot tárolt energiává alakítják át (cukor és keményítő formájában).
Gombák	Egysejtű vagy többsejtű organizmusok, amelyek spórákat termelnek a szaporodáshoz. A növekedési helyként szolgáló szerves anyag lebontása és felszívása útján élnek, és ide tartoznak a gombák, penészgombák, peronoszpórák, üszögök, rozsdafélék és élesztők.
Gravimetrikus mérések	A talajminta víztartalmának pontos meghatározására szolgáló módszer. A talajminta tömegét különösen szárítás előtt és után mérjük; a víz tömege a nedves és a száraz minták tömegei közötti különbség. Ezután a talajnedvességet a víz tömegének és a talajminta száraz tömegének arányaként számítják ki.
Haber-Bosch eljárás	Műtrágyák előállításához használt mesterséges nitrogén-megkötési eljárás.
Hektár (ha)	Földterület mértékegysége, 100 méter hosszú és 100 méter széles (összesen 10 000 négyzetméter) területet jelöl.
Hervadás	A nem fás növényi részek merevségének csökkenése a növényi sejtekben levő víz csökkenése következtében.
Hidroszféra	A bolygó felszínén, alatta és fölötté található víz együttes

Kifejezés	Meghatározás
	tömege.
Hipotézis	A hipotézis az az elvárásunk egy-egy kísérlet során, amely megjósolja, hogy mi fog történni. Vagy bebizonyíthatjuk a hipotézisünket (az történik, amit várunk), vagy megcáfolhatjuk azt (nem az történik, amit vártunk). Mindkét megállapítás érvényes és fontos eredmény.
Hisztozolok (vagy tőzeges talajok)	Elsősorban szerves anyagokból álló talajok, a leggyakrabban ott, ahol a víz felhalmozódik (a lápokban), és a vegetáció lebontása lassan megy végbe az anaerob körülmények között.
Homok	0,02–0,002 mm méretű talajrészecskék. A homok gyakran a mállásnak ellenálló kvarc szemcsékből áll. Az alapközethez képest ezek a szemcsék kémiai szempontból lényegében nem változnak.
Homoktalajok	Homokos textúrájú talajok, ahol nem alakul ki számottevő talajprofil. Csak részlegesen kialakult felszíni rétegszintet (legfelső réteg) mutatnak, amelynek alacsony a humusztartalma, és hiányzik a felszín alatti agyagfelhalmozódás. Tekintettel szélsőségesen nagy átteresztőképességükre és alacsony tápanyagtartalmukra, e talajok mezőgazdasági hasznosítása különös szakértelmet igényel.
Hozam	A betakarított haszonnövény mennyisége.
Időbeli	Az idővel kapcsolatos.
Idősorok	Idősornak az egymást követő, egymástól egyenlő távolsági időpontokban vett értékek sorozatát nevezzük.
Interpolációs algoritmusok	Ismeretlen mérések értékének becslési módszere ismert mérések alapján.
Iszap	0,02–0,002 mm méretű talajrészecskék. Az alapközethez képest az iszapok lényegében nem változnak. A homokot és az iszapot egyaránt a talaj elsődleges anyagának tekintik.
Kalcium (Ca)	A talajban található fémes elem. A magas kalciumkoncentráció a magas pH-szintű talajhoz köthető.
Kálium (K)	A talajban található fémes elem.
Kapacitancia	Egy rendszer elektromostöltés-tárolási képessége.
Kapilláris erő	A folyadék azon képessége, hogy keskeny térközökben áramoljon külső erők (pl. gravitáció) segítségével nélkül vagy épp azzal szemben.

Kifejezés	Meghatározás
Kén (S)	A talajban található nemfémes elem és növényi makrotápanyag.
Kettős termesztés	Két haszonnövény termesztése ugyanazon a földterületen egymás után, általában egy termesztési időszakot felölelve.
Kezelés	Egy kísérletben a kezelés során szándékosan változtatunk a körülményeken. Például komposzt hozzáadása (annak felméréséhez, hogy az növeli-e a terméshozamot). A kezeléseket általában egy kontrollal hasonlítják össze.
Kísérő ültetés	Olyan polikultúra, amelynél bizonyos növényeket egymás közvetlen közelében kell termesztetni. Konkrét előnyök megteremtésére összpontosít a növények között, ideértve a kártevők elleni védelmet, a gyökértér szinergiáit és a tápanyagok felhasználását.
Kitettség	A lejtő iránya, pl. észak, kelet, dél-nyugat.
Klorózis	A növényi levelek megsárgulása, amelyet bizonyos tápanyagszegénység miatt kialakuló klorofilhiány okoz.
Kontroll	Tudományos kísérletekben ez egy olyan földdarab vagy minta, amelyet állandó és változatlan formában tartanak, így felhasználható az eredmények összehasonlítására.
Közösségi észlelés	Közösségi részvétel az alulról építkező környezetvédelmi monitoring rendszerben és tevékenységekben. Ennek az eredménye közös döntéshozatal és akár a világ egészét befolyásoló változások előidézése lehet.
Közösségi szintű mutatók (CLI-k)	A múltbeli és jelenlegi tendenciákról információt szolgáltató mérések, amelyek segítenek a tervezők és a közösség vezetők jövőt befolyásoló döntéseinek meghozatalában.
Közösségi tudomány	A nyilvánosság részvétele formális tudományos kutatásban; a közösségi kutatók leggyakrabban az adatok gyűjtésében és kategorizálásában vesznek részt, de szerepet vállalhatnak módszerek kidolgozásában és az adatok elemzésében is.
Krioszféra	A Föld felszínének azon része, ahol a víz szilárd állapotban található meg, ideértve a tengeri jeget, a tavi jeget, a folyami jeget, a hótakarót, a gleccsereket, a jégsapkákat, a jégtakarókat és a fagyott talajt (amely magában foglalja a permafrosztot).
Krioszolok	A sarkvidéki tundrán gyakori jégnek kitett talaj. A növényi gyökerek nem képesek áthatolni a permafroszton, így itt nagyon csekély a biológiai aktivitás. A krioszol talajok gazdagok szerves anyagokban, mivel az éghajlat csak az anyagok nagyon lassú lebomlását teszi lehetővé.

Kifejezés	Meghatározás
Légkör	A bolygót körülölelő gázok rétege vagy rétegeinek együttese.
Leptosolok	Nagyon sekély, minimális fejlettségű talajok, jellemzően kemény kőzeten vagy erősen meszes anyagokon jönnek létre. Ide tartoznak a mélyebb talajok is a kavicsos vagy köves alapkőzetben, amelyekben nincs finomföld. A leptosolok körülbelül 1,7 milliárd hektárt tesznek ki a Föld felszínéből.
Lombkoronaszint	Az erdő növényzetének legmagasabban lévő rétege, általában a lombkoronát alkotja.
Magnézium (Mg)	Fémes elem és növényi makrotápanyag.
Makrotápanyagok	A növény növekedéséhez nélkülözhetetlen és viszonylag nagy mennyiségben szükséges kilenc elem: nitrogén (N), foszfor (P), kálium (K), kalcium (Ca), kén (S), magnézium (Mg), szén (C), oxigén (O) és hidrogén (H).
Mállás	Az az általános folyamat, amely során a Föld felszínén lévő sziklák lebomlása eredményeként üledékek, agyagok, talajok és a vízben feloldódó anyagok keletkeznek. A mállás lehet fizikai, kémiai vagy biológiai.
Megjelenítés	Grafikonok, diagramok és más grafikai elemek használata az adatok elérhető, érthető és használható módon történő kommunikálására.
Mennyiségi	Numerikus formában gyűjtött adatok, pl. a terméshozam tömege.
Mészkö	A vízi organizmusok, például korallok csontváztöredékeiből képződött kőzet. Leginkább a kalcium-karbonát különféle formáiból épül fel.
Mikorrhiza gombák	A növényi gyökerekkel olyan kapcsolatot létesítő gombák, amely mindkét fél számára előnyös.
Mikroklíma	A fény, a hőmérséklet, a nedvesség és a napfénykitettség változásai kis távolságon belül; ezek a változások befolyásolják, hogy a növények mennyire jól (vagy rosszul) növekednek az adott helyen, így pl. különbség lehet egy nyitott tér és egy fa vagy cserje árnyékában lévő terület között.
Mikrotápanyagok	Ez a nyolc nyomelemeknek is nevezett elem nélkülözhetetlen a növény növekedéséhez, de csak kisebb mennyiségben szükségesek, mint a makroelemek: vas (Fe), bór (B), klór (Cl), mangán (Mn), cink (Zn), réz (Cu), molibdén (Mo) és nikkal (Ni).
Minőségi	Nem numerikus adatok, például a terméshozam minősége.

Kifejezés	Meghatározás
Minta vagy adatminta	Kísérleti szempontból a minta olyan adatkészlet, amelyet nagyobb adathalmazból vagy „populációból” vesznek, és jelenítenek meg. Mintát általában ott vesznek, ahol irreális mérni a teljes nagyobb adatkészletet. A mintát arra használják, hogy megalapozott becslést (következtetést) állítsanak elő az egész populáció jellemzőiről. Például egy adott országban a nők átlagos magasságát a nők egy reprezentatív mintájából számolják ki, és nem mérik meg az összes nőt.
Monokultúra	Egyetlen haszonnövény termesztése egy adott területen, ahol egyazon időben nem természetnek más haszonnövényt.
Nitrát (NO ₃)	Az oxidált (kémiaailag oxigénnel egyesült) nitrogén olyan formája, amelyet a növények könnyen felhasználhatnak. Nem kötődik könnyen a talajhoz, így a talajban a vízzel együtt tud mozogni.
Nitrifikálás	Az a folyamat, amely során a talajbaktériumok az ammóniát nitráttá (NO ₃) és nitritté (NO ₂) alakítják, amelyek az ammóniumnál kevésbé mérgező nitrogénképletek.
Nitrogén (N)	Bőségesen rendelkezésre álló nemfémes elem. Fontos része a légkörnek, ugyanakkor fontos növényi tápanyag. Szennyező anyag is lehet.
Normál eltérés (SD)	Az adatkészlet változékonyságának számszerűsítésére szolgáló mérőszám. Az alacsony normál eltérés azt jelzi, hogy az értékek általában közel állnak az adatkészlet átlagához, míg a nagy normál eltérés azt mutatja, hogy az adatpontok szélesebb értéktartományon oszlanak meg.
Normalizált vegetációs index (NDVI)	A gyakran műholddal végzett távoli érzékelési mérések elemzéséhez használt grafikus mutató, amellyel felmérhető, hogy a megfigyelt helyen van-e élő zöld növényzet vagy sem.
Nyers adatok	Adatok, amelyeket még nem dolgoztak fel felhasználásra, és eredeti, gyűjtött formában léteznek.
Nyílt forráskód	Olyan számítógépes programok, amelyek forráskódja a nyilvánosság számára hozzáférhető és módosítható.
Objektív	Nem befolyásolják személyes érzelmek, interpretációk vagy előítéletek. A szubjektív ellentéte.
Ökológia	Organizmusok vizsgálata természetes élőhelyükön. Az ökológia vizsgálatának tárgya az organizmusok és a környezet közötti kölcsönhatások az egyénektől az ökoszisztémáig és a biomokig.
Öko-mezőgazdasági intenzifikáció	Módszerek a mezőgazdasági termelés növelésére olyan ökológiai folyamatok intenzitásának aktív fokozásával, mint a

Kifejezés	Meghatározás
	beporzás, a tápanyagforgalom és a természetes kártevők elleni védelem.
Ökoszisztéma	A szervezetek és azok fizikai környezetének dinamikusan interaktív biológiai közössége, gyakran kapcsolatok és összekapcsolódások összetett hálózatával.
Öntözés	Víz hozzáadása a növény növekedésének elősegítésére. Általában a haszonnövények termesztésénél használják a világ számos régiójában, amikor nincs elegendő csapadék vagy szabálytalan az esőzés.
Organizmus	Egyéni életforma. Ez az élet minden formájára kiterjed, beleértve az állatokat, növényeket, gombákat és mikrobákat.
Oszlopdiagram	Lásd a sávdigram kifejezést.
Párolgás	A föld vagy az óceán felszínéről pára formájában a légkörbe távozó folyékony víz mennyisége.
Permafroszt	A felszín alatti olyan talajréteg, amely egész évben fagyos marad.
Permakultúra	Ökológiai tervezési módszer a természet határain belüli életvitelhez. A „permanent agriculture”, azaz „állandó mezőgazdaság” angol kifejezésből származik, és kibővítve már „állandó kultúrát” és a sikeres tervezésben a társadalmi szempontok fontosságát jelenti. A három alaptézise a föld ápolása, az emberek gondozása és a méltányos részesedés. A permakultúra tervezési módszerét ma már az élelmiszer-előállításán kívül sok egyéb területen is alkalmazzák.
Podzolok	A tűlevelű és boreális erdők tipikus talaja. Ott alakul ki, ahol a szerves vegyületek a talaj alsó rétegeibe mosódnak; Európa területének 14%-át teszi ki, és az északi szélességi körök domináns talaja.
Podzoluvisolok	A kambiszolok és a podzolok között elhelyezkedő talajtípus, amely a hűvösebb európai területeken a boreális és a mérsékelt zónák között található.
Polikultúra	Két vagy több haszonnövény egymáshoz közel történő termesztése.
Rácsozott produktum	A GROW Megfigyelőközpont rácsosított produktuma egy adatrács eredménye, a talajnedvesség különböző idősorokban és más talajtulajdonságok térképei az érzékelők és a közösségi tudomány adatai alapján becsülve. Ezeket az adatrégeket olyan adatrácsok használhatják, amelyek összesítik az összekapcsolt szolgáltatásokból vagy adatbázisokból származó adatokat és erőforrásokat, hogy a különböző helyszíneken élő felhasználók nagy mennyiségű,

Kifejezés	Meghatározás
	földrajzilag elosztott adataihoz hozzáférhessenek és azokat kutatási célokra értelmezzék.
Regeneratív mezőgazdaság vagy termesztési gyakorlatok	Olyan élelmiszer-termesztési módszer, amelynek célja a felső talajréteg regenerálása, a biodiverzitás fokozása és az ökoszisztéma integritásának javítása.
Replikáció vagy replika	Egy kísérletben a replikáció azt jelenti, hogy minden körülményt többször azonos módon megismételnek (a kezelt és a kontroll mintákon). Ezen ismétlések mindegyikét replikának nevezzük. A replikáció megfigyelhetővé teszi, hogy az eredmények mennyiben különböznek az egyes parcellák között ugyanannál a kezelésnél, és pontosabb eredményt kaphatunk.
Résztvételen alapuló kormányzás	Olyan kormányzási forma, amely arra törekszik, hogy a lakosság minden tagja valós hozzájárulása révén részt vegyen a döntéshozatalban.
Rizómák (gyöktörzs)	A meghatározó rizómák viszonylag rövid vízszintes földalatti száruk, amelyek függőleges szárból álló csomót képeznek a telepítés helyén. A határozatlan rizómák sokkal hosszabbak és több ponton elágazhatnak. Az ilyen típusú hosszú ágú rizóma gyakran a nagyon invazív növényfajokra jellemző.
Sávdiagram (oszlopdigram)	Hasznos módszer relatív adatmennyiségek ábrázolására. Az egyes sávok magassága egyértelműen jelzi, hogy mely kategóriákban van több vagy kevesebb az adott változóból.
Sentinel 1	Az Európai Űrügynökség Copernicus műholdprogramjának első része.
Statisztika	A matematika egyik ága, amely az adatok gyűjtésével, szervezésével, elemzésével, értelmezésével és megjelenítésével foglalkozik. Ez egy kulcsfontosságú eszköz, amellyel könnyebben megtalálhatók az összetett adatokban lévő mintázatok vagy különbségek.
Szántóföldi kapacitás	A vízfelesleg elfolyása után a talajban visszamaradt talajnedvesség vagy víztartalom; a talaj nagy pórusai levegővel és vízzel telnek meg, míg a kisebb pórusok még mindig tele vannak vízzel. Ez általában 2-3 nappal az eső vagy az öntözés után következik be az egyenletes szerkezetű és állagú áteresztő talajokban.
Szavanna	Egy forró, szezonálisan száraz éghajlati viszonyok között található biom. Jellemzője a nyitott fa lombkorona (azaz szétszórt fák), amely az összefüggő, magas fűből álló aljnövényzet (az erdei lombkorona és a talaj közötti növényzetréteg) fölött helyezkedik el.
Szén (C)	Nemfémes elem, amelynek legfontosabb tulajdonsága, hogy

Kifejezés	Meghatározás
	a szerves anyagok alapjául szolgál.
Szén-dioxid (CO ₂)	A természetben a légkörben megtalálható, egyébként üvegházhatású gáz.
Szennyezés	Talajszennyezés akkor fordul elő, amikor bizonyos anyagok, mint például savak, tápanyagok vagy fémek kerülnek a talajba, így azok koncentrációja a biztonságos szint fölé emelkedik.
Szerves anyag	A talajban vagy azon korábban élő organizmusokból származik. Miután elpusztulnak, lebomlanak és beépülnek a talajba.
Szikesedés	Sók felhalmozódása a talajban. A sók olyan koncentrációt is elérhetnek, amely már mérgező a növényekre nézve. A sótartalom gyakran társul a hosszantartó nedvességgel és a felületi takarás hiányával, ezért növeli a talajok erózióval szembeni sebezhetőségét.
Szórásdiagram	Két vagy több numerikus adathalmaz esetén hasznos. A szórásdiagram vizuális képet ad arról, hogy az adatok hogyan kapcsolódnak egymáshoz, és felhasználható az adatok mintázatainak vagy trendjeinek keresésében.
Szórva vetés	Egy növényültetési módszer, amikor a magokat egy adott területen szétszórják. Gyorsabb, mint a sorokba ültetés, de egyenetlen térközöket eredményezhet.
Sztómák (gázcserenyílások)	Apró pórusok, amelyeket a növények gázcserére használnak, és amelyeken keresztül a vízpára vízleadás útján kilép.
Szubjektív	Az objektív ellentéte, amikor egy adott tárgyban két egyénre eltérő gondolatok vonatkoznak.
Talaj lefedettsége	Azt jelzi, hogy a föld mekkora részét takarják különböző takaróelemek, azaz mekkora területet borítanak fák, fű, zöldségek vagy mulcsozott talaj.
Talaj rétegszint	A talajban lévő réteg, amely nagyjából párhuzamosan fut a talaj felszínével. A rétegszintek mérete a mélységtől és különböző talajformáló tényezőktől függ.
Talajaggregátumok	Olyan talajrészecskék csoportosulásai, amelyek erősebben kötődnek egymáshoz, mint a szomszédos részecskékhez. Az aggregátumok közötti tér pórusos teret biztosít a levegő és a víz megtartásához és cseréjéhez.
Talajbiztonság	A talajok védelmére utal annak érdekében, hogy a talaj a jövőben is rendelkezzen minden természetes funkciójával, amelyek fenntartják benne az életet.

Kifejezés	Meghatározás
Talajnedvesség	A talajban lévő víz mennyiségére vonatkozik, és ez egy kulcsfontosságú változó a víz és hőenergia cseréjének szabályozásában a talaj felszíne és a légkör között párolgás és növényi vízleadás útján. A szántóföldi kapacitás, az állandó hervedáspont (PWP) és a felvehető víztartalom együttesen adják a talajnedvesség jellemzőit.
Talajnedvesség-nyomás	Azt mutatja, hogy mennyit kell a növény gyökerének dolgoznia ahhoz, hogy vizet nyerjen a talajból (mivel nyomásról van szó, ezért általában kPa-ban adjuk meg).
Talajnedvesség-tartalom	A talajban lévő vízmennyiség (általában százalékában kifejezve).
Talajprofil	A talaj függőleges metszete, amely annak valamennyi rétegszintjét ábrázolja
Talajszerkezet	A homok-, iszap- és agyagrészecskék összeállásának módja. Az egyes részecskék az összeállítás eredményeként nagyobb részecskéként jelennek meg, amelyeket talajaggregátumoknak hívnak (lásd: talajaggregátumok). Gyakran a felépítés mértékével (fokozat), az egyes aggregátumok átlagos méretével (osztály) és azok formájával vagy alakjával (típus) jellemzik őket.
Távoli érzékelés	A távoli érzékelés tárgyról vagy területekről távolról történő információszerezés (amely történhet néhány méterről vagy akár több száz kilométer távolságból).
Telített	Amikor valami annyi vizet vett fel, amennyit csak lehetséges számára. A talajban ez azt jelenti, hogy az összes rendelkezésre álló pórus vízzel telített. A talaj telítettségét úgy lehet megállapítani, ha nyomást gyakorolunk a talaj egy pontjára, és megfigyeljük, hogy a nyomáspont körül összegyűlik-e a víz.
Tényleges evapotranszspiráció (AET)	Annak mértéke, hogy mennyi víz távozik a talajból a légkörbe, és ez attól függ, hogy mennyi víz áll rendelkezésre, ami pedig a csapadékkal van összefüggésben.
Térbeli felbontás	Távoli érzékelésnél a térbeli felbontást az érzékelő által felismerhető legkisebb elem mérete jelzi.
Tömörítés	Az az eljárás, amellyel a talaj felületére nyomást gyakorolnak, azt összenyomják, ezzel csökkentve a talajrészecskék közötti üregeket. A tömörítés azzal rontja a talaj működését, hogy akadályozza a gyökér behatolását, és korlátozza a víz- és gázcserét.
Topográfia	Egy földterület természetes tulajdonságainak fizikai elrendezése, különös tekintettel a felszín formájára.

Kifejezés	Meghatározás
Torzítás	Tudományos kísérletekben ez nem más, mint egy előfeltét, preferencia vagy hiba, ami azt jelenti, hogy a megállapítások nem tükrözik jól a „valós” eredményt. A torzítás többféle módon történhet, pl. amikor az egyéneket vagy területeket egy méréshez kiválasztják vagy abból kizárják; amikor az eredményeket elemzik, vagy amikor eldöntik, hogy a jelentés miről szóljon. Egy jó kísérleti tervnek csökkentenie kell a lehetséges torzítást.
Üreges tér és pórusok	A talajrészecskék közötti üregek, amelyeket levegővel vagy vízzel lehet kitölteni. A pórusok méretük szerint lehetnek mikropórusok (5-30 mikron), mezopórusok (30-75 mikron) vagy makropórusok (több mint 75 mikron), és kialakulásuk a talajban végbemenő fizikai vagy biológia folyamatok eredménye.
Változó	Olyan jellemző vagy mérés, amely változhat, például alacsony és magas, könnyű és nehéz között. A kutatás megkezdése előtt már tudjuk, hogy mi a mérés, azt azonban nem, hogy mi lesz az érték.
Vektor	Távoli érzékelés során a vektor az érzékelőnek helyt adó platform. A leggyakoribb vektortípusok az űrben (műholdak) vagy levegőben (repülőgépek, léggömbök stb.) vannak, illetve pilóta nélküli légi járművek (pl. drónok) is lehetnek.
Vetésforgó	Két vagy több haszonnövény termesztése ugyanazon a földterületen egymás után és ciklusokban, általában egynél több termesztési időszakot felölelve.
Vetési sűrűség	Az egyes növények egymástól való távolságának mutatója. Egy adott területen található növények számával – pl. 5 db/négyzetméter – is kifejezhető.
Vezetőképesség	Az anyag elektromosáram-vezetési képességének mértéke.
Visszatérési idő	Távoli érzékelésnél a visszatérési idő az az időintervallum, amely a Föld ugyanazon pontjának két, ugyanazon műhold által történő megfigyelése között telik el.
Visszaverődés	A műholdon lévő tudományos műszerből kimenő radarjel azon mennyisége, amelyet a céltárgy (azaz a Föld felszíne) közvetlenül visszaver a műholdon lévő radar antenna felé.
Vízleadás	A víz növényeken keresztül a légkörbe jutása.

